

פרק גט פשוט

שורה חלקה, ומקפל את הכתב על השורה החלקה, ותופר. וחוזר וכותב שורה, ומקפלה על השורה הריקה שתחתיה, ותופר. וכך חוזר וכותב ומקפל עד שמסיים לכתוב את כל "תורף השטר", שנכללים בו כל הפרטים המיוחדים של ענין השטר הזה. וכל כפל וכפל קרוי "קשר".⁽¹⁾ ולאחר מכן, כותב את "טופס השטר" [שהוא הנוסח האחיד שבכל שטר], בצורה רגילה.⁽²⁾

במתניתין:

א. (3) גט (4) פשוט, עדין חותמים מתוכו, קט-א בסוף השטר. ואילו גט מקושר, עדין מאחוריו. העדים חותמים עליו מאחורי השטר, וכפי שיבואר בגמרא.

גט פשוט שכתבו עדין מאחוריו, שחתמו העדים מאחורי השטר ולא בתוכו, או גט מקושר שכתבו עדין מתוכו, שהעדים חתמו על השטר מבפנים, הרי שניהם פסולים, כיון שלא נעשו כתיקון חכמים.⁽⁵⁾ ולכן, אם היה

שני סוגי שטרות הם: האחד, שטר רגיל, הנקרא "שטר פשוט". והשני, שטר מיוחד, העשוי בצורה מקופלת, לפי שכך תיקונו חכמים, והוא נקרא "שטר מקושר".

עיקר תקנת שטר מקושר היה לגבי גיטי נשים, שתיקונו חכמים עבור הכהנים, שיגרשו דוקא בו, משום שלפעמים הכהנים כועסים על נשותיהם ומגרשים אותן, ואחר כך הם מתחרטים, ושוב אינם יכולים להחזיר אותן, שהרי כהן אסור בגרושה. לפיכך, תיקנו להם חכמים גט מקושר, שיש טורח בעשייתו, כדי שבינתיים יתפייס הבעל ויחזור בו מלגרש את אשתו.

ואגב גיטי נשים, תיקנו גם בכל השטרות, שמלבד שטר רגיל, יוכל כל הרוצה בכך לעשות גם שטר מקושר. זאת, כדי שלא לחלק בין גיטין לשטרות.

וכך הוא אופן כתיבתו של שטר מקושר: כותב הסופר שורה אחת, ומניח לאחריה

1. ונראה כמו מניפה. פירוש המשניות להרמב"ם.

2. כך מפרש הרשב"ם כאן, וכן מפרש רש"י בכמה מקומות בש"ס. ובראשונים הובאו פירושים אחרים באופן עשיית המקושר, ויש שפירשו שהיו רצועות יוצאות מהגט עצמו, ובהם היו קושרים את כפלי הגט.

3. השייכות של פרק זה למסכת שלנו משום שבפרק הקודם נשנו דיני שטרות של שכיב מרע ושל אדם בריא, לכן המשיך התנא כאן בדיני

שטרות. תוס' ד"ה גט.

4. הכוונה לכל השטרות, שכל השטרות נקראים "גט". רשב"ם.

5. כך מפרש הרשב"ם. והתוס' כתבו, שהטעם בפשוט שכתבו עדין מאחוריו שהוא פסול, משום שאנו חוששים שמא יעשנו מקושר [התוס' סוברים שהמקושר היה נכתב כמו הפשוט בלי ריוח בין השורות [ראה הערה 9], ואז יהא שטר מוקדם המקושר, נכתב בשנה אחת יותר מאוחר, כמבואר בגמרא להלן קטד ב]